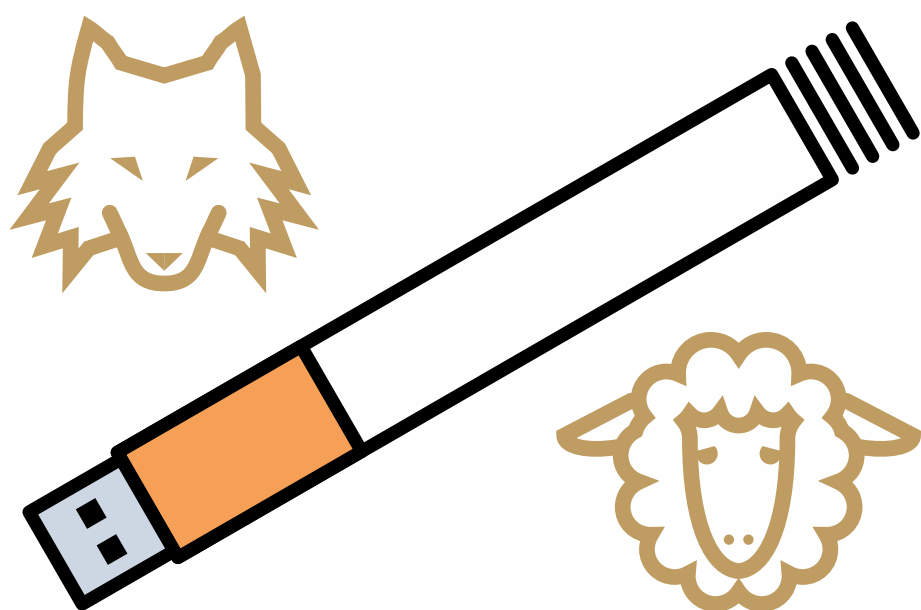

C L A S S E S E N S E F U M

Llops amb pell de xai

Unitat didàctica sobre altres formes de consum de tabac i nicotina

Per a l'alumnat del primer cicle de l'educació secundària obligatòria

Autors:

Núria Tarifa Lucea, PDS Promoció i Desenvolupament Social
Jaume Larriba Montull, PDS Promoció i Desenvolupament Social

En l'elaboració d'aquesta unitat didàctica també han col·laborat diferents persones fent aportacions que han contribuït a millorar-la i enriquir-ne els continguts:

Comissió Tècnica del Programa "Classe sense fum":

Carmen Cabezas Peña, Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut
Inmaculada González Gibert, Agència de Salut Pública de Barcelona
Xènia Pascual Suñer, Agència Catalana de la Joventut
Clara Prades Beltran, Departament d'Educació
Josep M. Suelves Joanxich, Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut
Araceli Valverde Trillo, Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut
Jaume Viñals Soler, Departament d'Educació

Professorat d'educació secundària:

Maria del Pilar Herrerias Gili. Institut Martí l'Humà, (Montblanc)
Maria Jose Jiménez Turrión. Lyceé Français de Barcelone (Barcelona)
Mercè Mompel Comadran. Institut Escola Intermunicipal del Penedès (Sant Sadurní d'Anoia)
Carme Piqué Hernández. Institut El Cairat (Esparreguera)
Núria Serichol Augue. Institut Emperador Carles (Barcelona)
Eva Vicent Marquez. Institut Joaquim Rubió i Ors (Sant Boi de Llobregat)

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 3.0 de Creative Commons.

La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/>

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya

1a edició:

Barcelona, juliol de 2020

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Muntatge i maquetació:

Eduard Bosch

ÍNDEX

ALUMNAT

PROPOSTA DE TREBALL PER A L'ALUMNAT.....	4
Activitat 1: ALTRES FORMES DEL CONSUM DE NICOTINA?.....	5
Bloc 1: CIGARRETES ELETRÒNIQUES.....	6
Bloc 2: PIPES D'AIGUA.....	8
Activitat 2: COMPARTIM LA INFORMACIÓ.....	10
Activitat 3: POSEM-NOS A PROVA!.....	11
Activitat 4: QUI S'HI APROXIMA MÉS?.....	13
Activitat 5: A NOSALTRES NO ENS ENGANYEN!.....	14
Primera part.....	14
Segona part.....	15

PROFESSORAT

ORIENTACIONS ADREÇADES AL PROFESSORAT.....	16
PRESENTACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA.....	16
ORIENTACIONS GENERALS.....	17
ACTIVITAT 1 ALTRES FORMES DEL CONSUM DE NICOTINA?.....	18
ACTIVITAT 2 COMPARTIM LA INFORMACIÓ.....	18
ACTIVITAT 3 POSEM-NOS A PROVA!.....	19
ACTIVITAT 4 QUI S'HI APROXIMA MÉS?.....	19
ACTIVITAT 5 A NOSALTRES NO ENS ENGANYEN!.....	20

PROPOSTA DE TREBALL PER A L'ALUMNAT

Les cigarretes de tabac són perjudicials per a les persones que les fumen i per a les que estan al seu entorn. Probablement això ja ho sabies, però **què en saps de les conseqüències de fumar cigarretes electròniques, vappers, o narguils?** Els narguils -també anomenats “pipes d'aigua”- són coneguts popularment amb el nom de “catximbes”.

Aquest quadern recull una proposta d'activitats perquè resolguis els teus dubtes i analitzis amb una mirada crítica les **altres formes de consum** de tabac i nicotina (a partir d'ara, **AFC**).

Per començar, respon aquestes preguntes i comparteix les teves respostes amb la resta de la classe:

- Què és una cigarreta electrònica?

.....

.....

.....

- És més sa fumar una cigarreta electrònica que una cigarreta tradicional?
Què en penses?

.....

.....

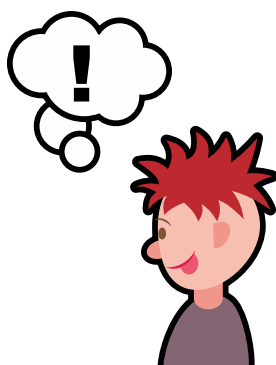
.....

- Què és una pipa d'aigua o “catximba”?

.....

.....

.....

Activitat 1: ALTRES FORMES DEL CONSUM DE NICOTINA?

Les cigarretes electròniques i les pipes d'aigua són **altres formes de consum** de tabac i nicotina (**AFC**), però creieu que s'assemblen molt o poc al tabac convencional? Què en penseu?

Tot seguit us proposem una activitat per descobrir la relació que hi ha entre les AFC i el tabac convencional, i així millorar la vostra informació sobre aquests productes.

Dividiu el grup classe en dos grups de treball i assigneu-vos cada un dels grups un tema per treballar: el grup 1 treballarà el tema de les cigarretes electròniques; i el grup 2, el de les pipes d'aigua o "catximbres".

El treball que ha de fer cada grup és cercar informació a Internet per respondre un seguit de preguntes referides a les cigarretes electròniques o a les pipes d'aigua, segons el grup en el qual estigueu.

A Internet es pot trobat informació sobre les AFC a molts llocs, però és important cercar informació fiable, provinent de fonts rigoroses. Una bona manera de fer-ho és anar a la pàgina web del Canal Salut de la Generalitat de Catalunya i tot seguit posar, en el cercador, el nom complet del producte del tabac sobre el qual cerqueu informació: "cigarretes electròniques" o "pipes d'aigua", segons el grup en el qual estigueu. D'aquesta manera podreu trobar, sense dificultat, la informació necessària per respondre les preguntes d'aquesta activitat.

Preguntes que ha de respondre el grup 1 (cigarretes electròniques)

- Què són i quins components tenen les cigarretes electròniques?
- Quins efectes tenen sobre la salut a curt i llarg termini?
- Quin aspecte tenen?
- Són segures? Serveixen per deixar de fumar?

Preguntes que ha de respondre el grup 2 (pipes d'aigua)

- vol dir fumar en pipa d'aigua?
- L'exposició al fum ambiental (fumadors passius) de les pipes d'aigua és perjudicial per a la salut?
- Quines malalties estan relacionades amb el fum de les pipes d'aigua?
- Està prohibit fumar pipes d'aigua en espais tancats?

NOTA:

En cas que no tingueu la possibilitat d'accedir a Internet o que el vostre professor o professora us indiqui que no es faci servir aquesta eina, podeu substituir la cerca d'informació a la xarxa per respondre les preguntes anteriors, per la lectura de la informació resumida que trobareu a continuació distribuïda en dos blocs: el primer bloc d'informació és sobre les cigarretes electròniques i el segon, sobre les pipes d'aigua.

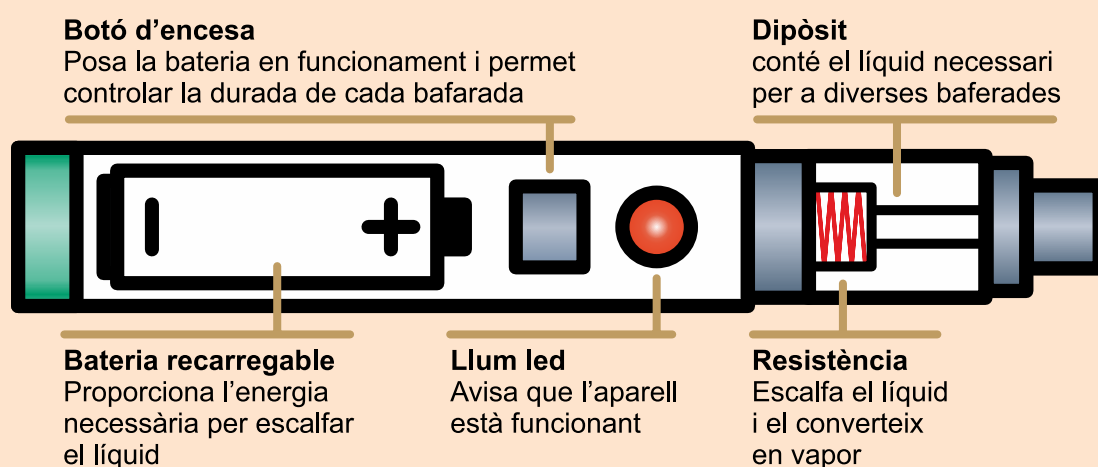

Bloc 1: CIGARRETES ELETRÒNIQUES

Llegeix atentament la informació sobre les cigarretes electròniques.

Què són les cigarretes electròniques?

Les cigarretes electròniques van néixer fa prop de trenta anys i són dispositius electrònics que alliberen nicotina. Generalment consten de quatre parts: un broquet per on s'inhala, una bateria recarregable, un atomitzador i un cartutx amb un preparat líquid.

Quins són els components del líquid de les cigarretes electròniques?

El líquid del cartutx pot contenir nicotina (component addictiu), propilenglicol, glicerina vegetal i saboritzants. A les persones que consumeixen cigarretes electròniques no els és fàcil saber quins són els components del líquid.

Quins efectes té sobre la salut l'ús de cigarretes electròniques?

Els estudis científics realitzats mostren que els nivells de nicotina mesurats a la sang i a la saliva de persones que fumen cigarretes electròniques són similars als de les que fumen tabac convencional.

Segons els estudis actuals, sembla que la toxicitat de les cigarretes electròniques és inferior a la de les cigarretes convencionals. Tot i això, les emissions de les cigarretes electròniques contenen nicotina i altres compostos tòxics, i causen addicció i altres efectes perjudicials per a la salut en les persones que n'utilitzen i en les del seu entorn.

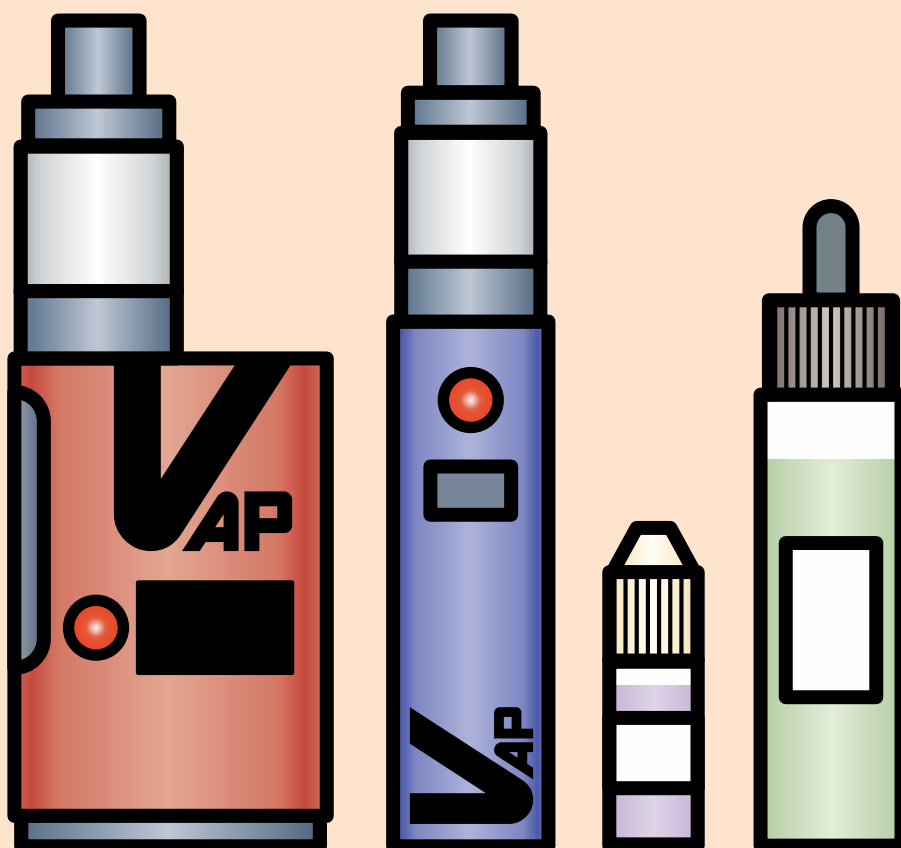
Les cigarretes electròniques es venen com a opció alternativa i menys perjudicial que les cigarretes convencionals, però això no vol dir que siguin segures. Alguns dels efectes derivats de fer-ne ús són:

- *El consum de nicotina afecta el desenvolupament del cervell de les persones que es troben en fase de creixement.*
- *Les substàncies que conté el líquid són perjudicials per al cos.*
- *S'ha demostrat que les bateries d'aquests aparells que no són del tot segures ja que poden provocar explosions.*

Hi ha persones que utilitzen cigarretes electròniques amb la intenció de deixar de fumar, però no s'ha demostrat que aquests dispositius ajudin a deixar el tabac. La majoria de les persones fumadores que comencen a utilitzar cigarretes electròniques en fan un ús dual, ja que en n'alternen l'ús amb les cigarretes convencionals.

Què fa que aquest producte del tabac sigui tan atractiu per als joves?

- *El seu preu baix i que és més accessible que les cigarretes convencionals.*
- *Els líquids aromatitzants dolços són atractius per als adolescents.*
- *La seva publicitat agressiva, associada amb la rebel·lia i amb la idea de formar part d'un grup.*
- *... La percepció que "vapejar" és una cosa nova i moderna.*

Bloc 2: PIPES D'AIGUA

Llegeix atentament la informació sobre les pipes d'aigua.

Què són les pipes d'aigua?

Una pipa d'aigua, o "catximba", és un dispositiu que conté una barreja d'herbes, tabac i altres additius, i que s'escalfa damunt d'unes brases de carbó incandescent. El fum produït passa a través d'un recipient amb aigua i és aspirat per una mànega.

Quins són els components de les pipes d'aigua?

Els estudis científics han demostrat que la nicotina acostuma a estar present en el fum de les pipes d'aigua i que, per tant, usar-ne genera addicció. Alhora, el fum de les pipes d'aigua lliures de tabac igualment conté substàncies perjudicials per a la salut, entre les quals n'hi ha de cancerígenes. El fet que en moltes pipes d'aigua s'hi incorporin aromatitzants pot fer-les més atractives als adolescents i els joves.

Els científics també han demostrat que, en comparació amb les persones que fumen cigarretes convencionals, les persones que fumen amb pipes d'aigua tenen una exposició superior al monòxid de carboni (CO) i als hidrocarburs aromàtics policíclics aromàtics (HAP) –que són substàncies relacionades amb diversos tipus de càncer–, una exposició similar a la nicotina i una exposició més baixa a les nitrosamines específiques del tabac, que també són substàncies cancerígenes

Cassoleta

S'hi posa el tabac

Cendrer

**Vàlvula
d'aire**

**Tub de
vidre**

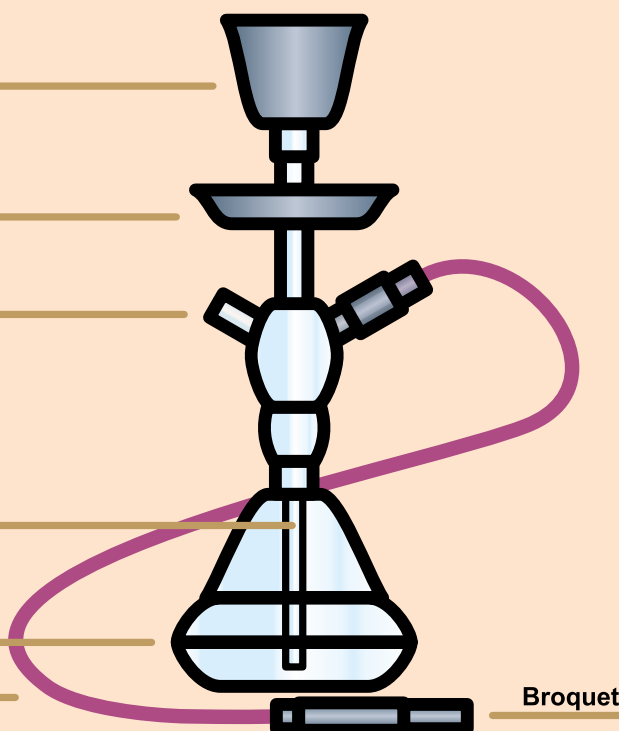
Hi passa el fum

Base

amb dipòsit d'aigua

Mànega

Broquet

Quins efectes té sobre la salut l'ús de pipes d'aigua?

El consum de tabac en pipa d'aigua crea addicció. La nicotina és la substància addictiva pròpia del tabac i està present en quantitats importants en el fum de la pipa d'aigua.

Les persones que comencen fumant en pipa d'aigua tenen el doble de probabilitats d'acabar fumant altres productes del tabac.

L'ús de pipes d'aigua en espais tancats afecta negativament la qualitat de l'aire i perjudica la salut de les persones que s'hi veuen involuntàriament exposades.

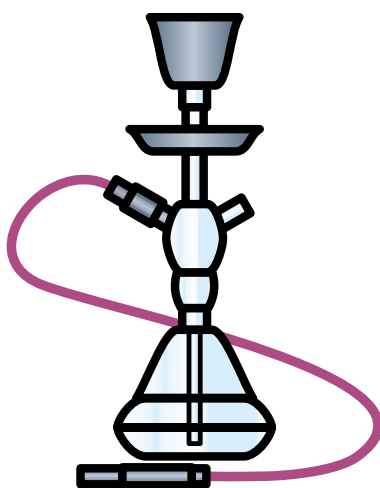
Fumar en pipa d'aigua pot causar malalties de l'aparell respiratori. Les persones que fumen en pipa d'aigua estan fins i tot més exposades al fum del tabac durant un període de temps més llarg que les que fumen tabac convencional. Les inhalacions de fum que es fan amb el consum de pipes d'aigua durant una hora són entre 100 i 200 vegades més altes que les que es fan amb el consum de cigarretes convencionals, i contenen 25 vegades més quitrà.

Quin és el patró de consum de les pipes d'aigua?

El consum de pipes d'aigua es realitza habitualment en grup, amb una durada d'entre 60 i 90 minuts, i en espais de trobada que poden ser oberts o tancats.

Què en diu, la normativa, sobre l'ús de pipes d'aigua?

La Llei no permet fumar cap producte amb tabac en espais públics tancats ni permet l'ús de pipes d'aigua o d'altres productes que imitin el tabac a les persones de menys de 18 anys. Tot i això, es poden trobar pipes d'aigua en bars perquè no està prohibit fer-ne ús amb barreges d'herbes sense tabac.

Activitat 2: COMPARTIM LA INFORMACIÓ

Partint de la informació que heu recollit, cada equip haurà d'elaborar un pòster que reculli tot allò que consideri necessari per exposar i donar a conèixer a la resta de companys i companyes. Podeu presentar el vostre pòster utilitzant Power Point, Google Slides o alguna altra eina apropiada.

NOTA:

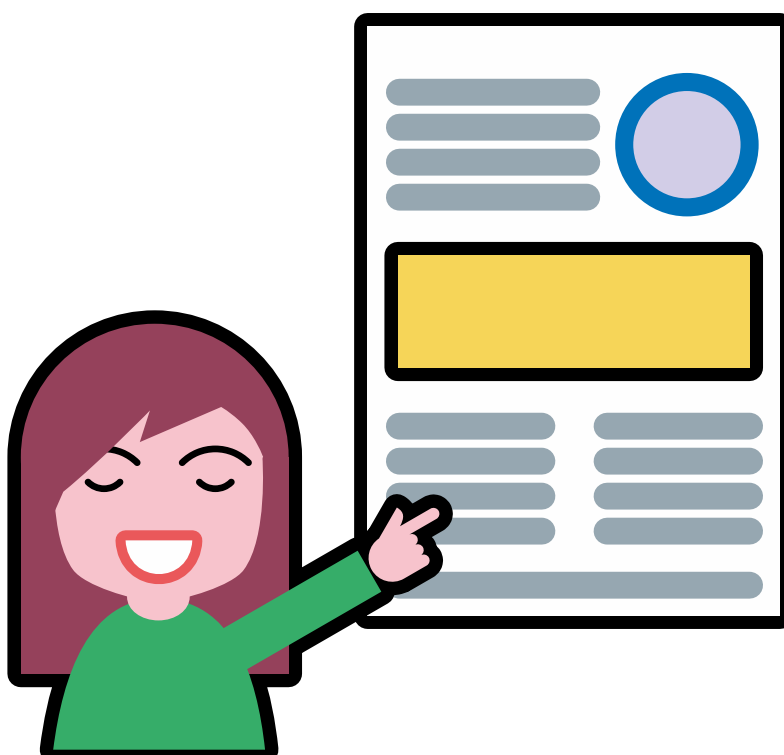
A l'hora de dissenyar el vostre pòster, o la vostra presentació, tingueu en compte les següents recomanacions:

- Poseu només la informació justa i necessària.
- Procureu que els missatges que vulgueu transmetre quedin clars. Recordeu: millor escriure frases curtes.
- Incloeu imatges del producte del tabac que heu investigat.

Si feu un pòster, el podeu fer manualment en una cartolina. També podeu utilitzar eines d'edició digital com ara Canva o Piktochart, entre d'altres.

Quan l'hàgiu elaborat, podeu fer una exposició a la vostra aula, a la biblioteca o als passadissos de l'institut!

I, si heu preparat una presentació, penseu de quina manera la podríeu donar a conèixer a la resta de l'alumnat o a les altres persones. Parleu-ne amb el vostre professor o la vostra professora per valorar-ne la viabilitat.

Activitat 3: POSEM-NOS A PROVA!**Ja teniu més clar quines són les altres formes de consum del tabac i la nicotina?**

En l'activitat següent us proposem que elaboreu un qüestionari a través de la plataforma KAHOOT per posar a prova els vostres aprenentatges i els dels vostres companys i companyes.

A continuació trobareu un espai per reflexionar i escriure cinc preguntes que vulgueu fer als vostres companys i companyes de classe per comprovar si tenen els coneixements adequats sobre el producte de tabac que heu investigat en l'activitat 1. Les preguntes es poden respondre amb els termes "vertader" o "fals", o bé amb altres opcions de resposta.

Per exemple...

- La nicotina és una substància addictiva.
 - ☐ Vertader
 - ☐ Fals
- Què és la nicotina?
 - ☐ Una substància addictiva que es pot trobar en el fum del tabac.
 - ☐ Una substància del fum del tabac que no crea addicció.
 - ☐ Una espècie de bolet.

Ja teniu les preguntes a punt? Confeccioneu el vostre qüestionari introduint les preguntes a KAHOOT

- Pregunta 1
 - ☐ Opció 1
 - ☐ Opció 2
 - ☐ Opció 3
- Pregunta 2
 - ☐ Opció 1
 - ☐ Opció 2
 - ☐ Opció 3

- Pregunta 3
 - ☐ Opció 1
 - ☐ Opció 2
 - ☐ Opció 3

- Pregunta 4
 - ☐ Opció 1
 - ☐ Opció 2
 - ☐ Opció 3

- Pregunta 5
 - ☐ Opció 1
 - ☐ Opció 2
 - ☐ Opció 3

Per posar-hi una mica d'emoció, què us sembla si feu un concurs entre els grups? Amb les preguntes que heu elaborat i el Kahoot registreu els resultats del grup a la taula següent:

Encert	
Preguntes del bloc 1: CIGARRETES ELETRÒNIQUES	
Pregunta 1	
Pregunta 2	
Pregunta 3	
Pregunta 4	
Pregunta 5	
Preguntes del bloc 3: PIPES D'AIGUA	
Pregunta 1	
Pregunta 2	
Pregunta 3	
Pregunta 4	
Pregunta 5	
TOTAL	

Quin grup sap més coses sobre les altres formes de consum de tabac i nicotina?

INICI

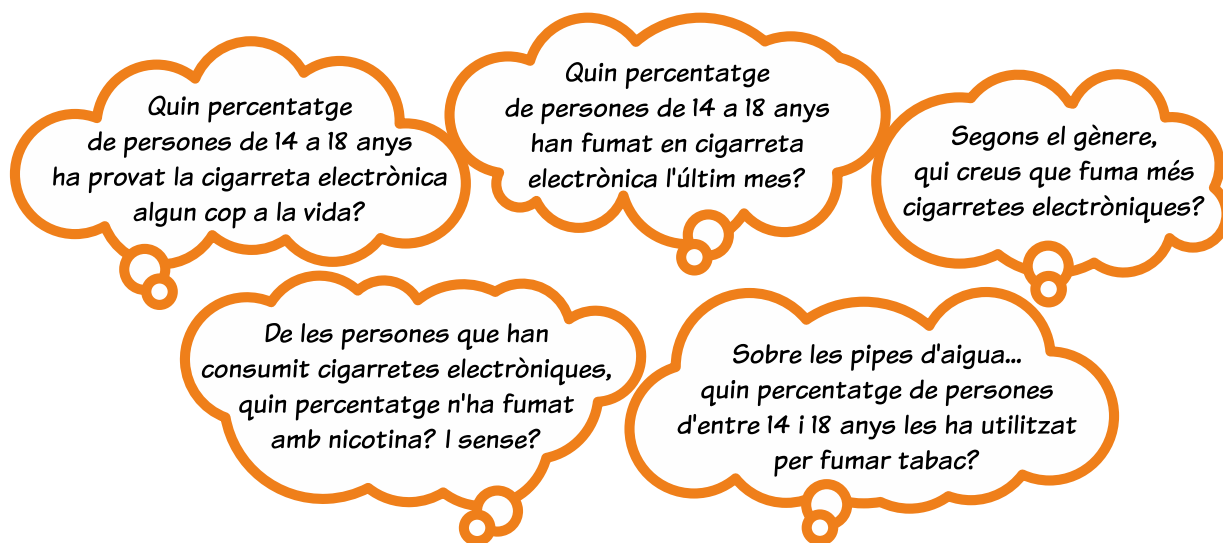
Activitat 4: QUI S'HI APROXIMA MÉS?

“Tothom ha provat la cigarreta electrònica”.

Que “tothom fumi cigarretes electròniques” vol dir que són menys dolentes? Què vol dir que “tothom ho fa”? Quant és “tothom”?

En aquesta activitat us proposem reflexionar sobre les preguntes anteriors:

Primer, contesteu de manera individual les preguntes següents.

Un cop hàgiu respost les preguntes de manera individual, formeu grups d'aproximadament cinc persones i poseu en comú les vostres respostes.

Després, compareu les vostres respostes amb les dades reals que us facilitarà el professor o la professora.

Tot seguit, reflexioneu en grup per respondre les preguntes següents:

- Les dades que heu pensat s'acostaven a les dades reals?

.....

.....

- Per quin motiu creieu que les vostres dades s'acostaven o s'allunyaven de les reals?

.....

.....

- Quins són els motius que poden portar un noi o una noia adolescent a provar una cigarreta electrònica? I quins són els motius que el/la poden portar a provar-ne una sense nicotina?

.....

.....

Activitat 5: A NOSALTRES NO ENS ENGANYEN!

Què podem fer per recollir tot allò que hem treballat fins ara?

Un cop fetes les activitats anteriors, us proposem fer un campanya de prevenció de l'ús de les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua.

Aquesta activitat consta de dues parts:

Primera part

Organitzeu-vos en grups de 4 o 5 persones i escolliu sobre quin dels productes anteriors treballareu: les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua. Poseu-vos d'acord (o feu un sorteig) per tal que una meitat del grup treballi el tema de les cigarretes electròniques i l'altra meitat el de les pipes d'aigua.

Un cop hàgiu format els grups i decidit el tema de treball de cadascun, haureu d'analitzar la pregunta següent segons el que correspongui a cada grup:

Què cal que sàpiga o que faci un noi o una noia adolescent per tal que no provi les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua?

Per respondre la pregunta anterior haureu de pensar i analitzar quins factors poden influenciar en un noi o una noia a l'hora de prendre aquesta decisió.

Abans de respondre, preneu-vos un temps per pensar, reflexionar i comentar les coses entre vosaltres. Analitzar "per què" fem les coses que fem no és pas una tasca fàcil.

Us hem preparat una taula que us ajudarà a dur a terme aquesta tasca. Fins i tot hi ha incorporades algunes respostes que haureu de completar amb les vostres reflexions i anàlisis.

Quins **factors personals** fan que un noi o una noia **no provi** les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua després de mirar aquest anunci?

Tenir informació sobre els efectes i les conseqüències que tenen.

.....

Quins **factors personals** fan que un noi o una noia **provi** les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua després de mirar aquest anunci?

Curiositat.

.....

Quins **motius de l'entorn** poden fer que un noi o una noia **no provi** les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua després de mirar aquest anunci?

Que els seus pares estiguin en contra de consumir-ne.

.....

Quins **motius de l'entorn** poden fer que un noi o una noia **provi** les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua després de mirar aquest anunci?

Que els seus amics també les vulguin provar.

.....

Segona part

CAL QUE TOTHOM HO TINGUI CLAR! **Que ningú no s'enganyi!**

“Tant és prendre tabac en forma de cigarretes convencionals com en altres formes de consum de tabac i nicotina. Tot és la mateixa **porqueria** presentada de maneres diferents!”

“Llops amb pell de xai!”

La segona part de l'activitat consisteix a **dissenyar la campanya de prevenció**. Per fer-ho heu de partir d'allò que heu après analitzant les coses (tant a nivell personal com de l'entorn) que fan més probable que un noi o una noia decideixi provar o no provar les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua.

Ara que ja coneixeu bé què és el que ha de saber i ha de fer un noi o una noia per tal que no provi les cigarretes electròniques o les pipes d'aigua, cal que decidiu dues coses:

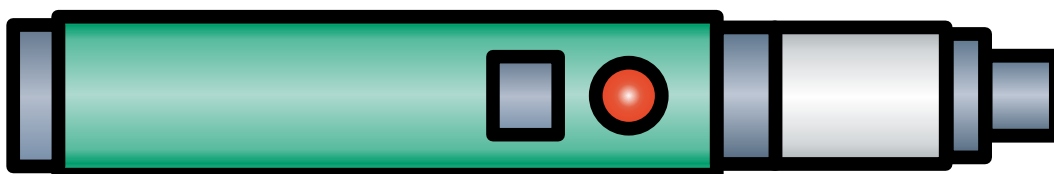
1. Quin suport fareu servir per transmetre el missatge de la vostra campanya (un cartell, un lema, un anunci per una ràdio o per una xarxa social, etc.).
2. Quina idea o quin missatge voleu transmetre en la campanya. Una pista: reviseu la taula que heu omplert abans. I un consell: centreu la campanya en una sola idea, o dues com a molt. Tindrà més força.

Un suggeriment final per fer la vostra campanya:

En una campanya de prevenció és una bona idea ajudar les persones a les quals s'adreça a reflexionar i desenvolupar una consciència crítica perquè sàpiguen donar la volta a les coses per veure'n les contradiccions o el cantó absurd, etc.

Posada en comú. Un cop tots els grups hagin elaborat la seva campanya de prevenció de les altres formes de consum de tabac i nicotina, una persona de cada grup la presentarà a la resta de la classe, i comentarà breument quin missatge s'ha volgut transmetre i per què l'han feta de la manera que l'han feta.

ORIENTACIONS ADREÇADES AL PROFESSORAT

PRESENTACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

Ja fa anys que es coneixen les conseqüències del consum del tabac convencional per a la salut de les persones. En el marc del programa “Classe sense fum” s’han elaborat i presentat diferents materials que aborden els efectes i les conseqüències del consum de tabac en la població adolescent. A aquest fet cal afegir-hi que, en els últims anys, han aparegut en el mercat **altres formes de consum** de tabac i nicotina (**AFC**), entre les quals s’inclou l’ús de cigarretes electròniques o de pipes d’aigua.

Des de l’inici d’aquest fenomen l’evolució dels registres de consum de cigarretes electròniques ha mantingut una tendència creixent. Segons les dades de l’enquesta ESTUDES (2018/2019), un 48,4% de l’alumnat de 14 a 18 anys de l’Estat ha provat les cigarretes electròniques. Entre les persones que n’havien consumit, un 67,1% ho havia fet amb productes sense nicotina i un 11,3%, amb nicotina. Pel que fa al consum de pipes d’aigua, un 47% de l’alumnat enquestat havia fumat tabac amb aquests dispositius.

Algunes institucions, com ara l’Organització Mundial de la Salut o la Generalitat de Catalunya, s’han posicionat sobre el consum d’aquests productes i han advertit que no són segurs i que fer-ne ús comporta riscos per a la salut.

Aquesta unitat didàctica és una proposta educativa per treballar-la amb els alumnes del primer cicle d’educació secundària obligatòria amb l’objectiu de complementar el programa “Classe sense fum” i altres actuacions preventives i de promoció de la salut. Inclou uns continguts i una metodologia per ajudar a prevenir el consum de les altres formes de consum del tabac principals.

La unitat didàctica s’emmarca dins del currículum de l’educació secundària obligatòria i contribueix al desenvolupament de les competències bàsiques que estableix per a aquesta etapa educativa, principalment les dels àmbits de cultura i valors, on la competència 1 preveu saber actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes. I també les competències bàsiques de l’àmbit científicotecnològic, on la competència 13 fa referència a aplicar les mesures preventives adequades, mitjançant el coneixement científic, en relació amb les conductes de risc i les malalties associades al consum de substàncies addictives. I per últim, les competències bàsiques de l’àmbit digital, on les competències 2, 4 i 8 preveuen, respectivament, la utilització d’aplicacions d’edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents; és a dir es tracta de cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball que s’ha de realitzar, mitjançant la utilització de diverses fonts i mitjans digitals; i la realització d’activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu.

En resum, aquesta proposta educativa pretén promoure en l’alumnat una actitud crítica envers les decisions que afecten la seva salut i que poden millorar-la, a través de l’aprofundiment en els continguts inclosos en aquesta unitat. Alhora, també pretén que l’alumnat desenvolupi altres competències relacionades amb la prevenció i la promoció de la salut.

ORIENTACIONS GENERALS

A continuació s'ofereixen algunes indicacions als docents que donin suport a l'alumnat en la realització de les activitats proposades en aquesta unitat didàctica, que consta d'un quadern de treball per a l'alumnat, amb sis activitats d'anàlisi de les principals noves formes de consum de tabac.

Activitat		Objectius	Contingut
1	Altres formes del consum de nicotina?	Millorar la informació sobre els components i les conseqüències del consum d'altres formes de consum de tabac i nicotina (AFC).	Informació sobre diferents formes de consum de tabac i nicotina, alternatives a les cigarretes convencionals.
2	Compartim la informació	Augmentar la informació sobre les principals AFC.	Creació d'un pòster amb informació sobre l'ús de les AFC de tabac.
3	Posem-nos a prova!	Consolidar i avaluar els coneixements i la informació adquirits en les activitats anteriors.	Creació d'un qüestionari per avaluar els coneixements sobre l'ús de les AFC de tabac que ha assolit el grup classe.
4	Qui s'hi aproxima més?	Augmentar els coneixements sobre l'extensió real de l'ús de les AFC de tabac en la població adolescent.	Exploració i anàlisi de les dades sobre l'ús de les AFC de tabac.
5	A nosaltres no ens enganyen!	Conèixer les motivacions per a l'ús de les AFC de tabac i promoure actituds contràries que n'evitin el consum.	Exploració de les motivacions per a l'ús de les AFC de tabac entre la població adolescent, i elaboració d'un material o missatge de prevenció del seu ús.

El temps que es necessita per desenvolupar la unitat didàctica "Llops amb pell de xai" de manera completa és d'entre 6,5 i 8 hores. En cas que es disposi de menys temps, se suggereix que no es treballi l'activitat 3 —i, segons com, ni la 3 ni la 5, en funció del temps disponible—, atès que els seus objectius són complementaris als de les altres activitats de la unitat didàctica.

Activitat		Estimació de la durada de l'activitat
1	Altres formes del consum de nicotina?	60-90 minuts
2	Compartim la informació	60-90 minuts
3	Posem-nos a prova!	120 minuts
4	Qui s'hi aproxima més?	60 minuts
5	A nosaltres no ens enganyen!	90-120 minuts

ACTIVITAT 1 ALTRES FORMES DEL CONSUM DE NICOTINA?

Objectiu:

Millorar la informació sobre els components i les conseqüències del consum de les altres formes de consum de tabac (AFC) noves.

Contingut:

Informació sobre les AFC de tabac, considerades alternatives a les cigarretes convencionals.

Material necessari:

- Quadern de l'alumnat.

Organització del grup:

- Explicar als alumnes que el treball que duran a terme en les sessions següents consistirà a conèixer i millorar la informació sobre les AFC de tabac.
- Dividir el grup classe en dos grups de treball.
- Cada grup és el responsable d'un bloc d'informació i respon les preguntes que planteja l'activitat.

ACTIVITAT 2 COMPARTIM LA INFORMACIÓ

Objectiu:

Augmentar la informació sobre les principals noves formes de consum del tabac.

Contingut:

Creació d'un pòster amb la informació sobre les AFC de tabac.

Material necessari:

- Quadern de l'alumnat.
- Aula amb ordinadors.

Organització del grup:

- Dividir el grup classe mantenint els grups de treball de l'activitat 1.
- Seleccionar la informació més rellevant de l'activitat 1.
- Elaborar un pòster.
- Presentar la informació i el pòster a la resta del grup classe.
- Debatre la informació i resoldre els dubtes que hagin sorgit.
- Extreure les idees principals sobre la informació treballada.

ACTIVITAT 3 POSEM-NOS A PROVA!

Objectiu:

Consolidar i avaluar els coneixements i la informació adquirits en les activitats anteriors.

Contingut:

Creació d'un qüestionari per avaluar els coneixements sobre AFC que ha assolit el grup classe.

Material necessari:

- Quadern de l'alumnat.
- Aula amb ordinadors.

Organització del grup:

- Dividir el grup classe mantenint els grups de treball de l'activitat 1.
- Seleccionar la informació més rellevant de l'activitat 1.
- Elaborar el qüestionari a l'eina Kahoot.
- Dinamitzar el "concurs" de coneixements amb la realització del qüestionari als dos subgrups de l'aula

ACTIVITAT 4 QUI S'HI APROXIMA MÉS?

Objectiu:

Augmentar els coneixements sobre l'extensió real de l'ús d'AFC en la població adolescent.

Contingut:

Exploració i anàlisi de les dades sobre l'ús de les AFC principals.

Material necessari:

- Quadern de l'alumnat.

Organització del grup:

- Individualment els alumnes han de respondre les preguntes plantejades en l'activitat.
- A continuació formar grups de 5 alumnes perquè posin en comú les seves respostes i les discuteixin.
- El professorat proporciona a l'alumnat les dades correctes de les preguntes de l'activitat. Les següents respostes s'han extret de l'enquesta ESTUDES 2018/2019 del Plan Nacional sobre Drogas (<https://bit.ly/2WcYChU>):

A	B	C	D	E
48,40%	14,90%	11,3% / 67,1%	Nois	47,30%

- Reflexionar sobre els motius que expliquen les diferències entre les dades reals i les proporcionades per l'alumnat.
- Extreure les idees principals sobre la informació treballada.

ACTIVITAT 5 A NOSALTRES NO ENS ENGANYEN!

Objectiu:

Conèixer les motivacions per a l'ús de les AFC de tabac i promoure actituds contràries a consumir-ne.

Contingut:

Exploració de les motivacions per a l'ús de les AFC de tabac entre els adolescents i elaboració d'un missatge o de material per prevenir-ne l'ús.

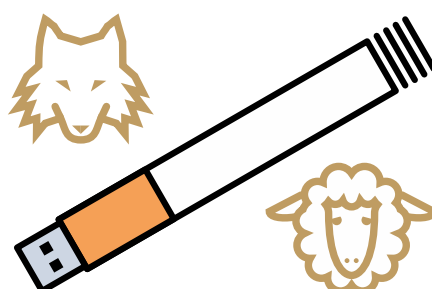
Material necessari:

- Quadern de l'alumnat.

Organització del grup:

- Formar grups de 4 o 5 alumnes per analitzar els factors personals i de l'entorn que predisposen o dificulten l'ús de les AFC de tabac entre els adolescents.
 - A continuació, cada grup ha d'elaborar una campanya (un cartell, un lema, un anunci, etc.) per prevenir l'ús de les AFC de tabac.
 - Cada grup exposa el seu treball a la resta de la classe.
- El professorat ajuda els alumnes en l'anàlisi dels factors associats a la decisió de fer ús o no de les AFC de tabac; els orienta i els dona suport en l'elaboració de les campanyes de prevenció.

El producte resultant d'aquesta activitat més ben valorat per la classe pot ser adequat per presentar-lo al concurs del programa "Classe sense fum".

Unitat Didàctica elaborada per:

“Classe sense fum” és un programa gestionat per:

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Departament d'Educació
Departament de Treball, Afers Socials i Família

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Col·laboren:

